

KREDITNI REJTING

Kreditna istorija BiH

Piše: Renata Barić, viši stručni saradnik u Odjelenju za evropske integracije i pitanja razvoja finansijskih tržišta

Moody's IS 29.03.2004. B3 sa pozitivnim izgledima

Moody's IS 17.05.2006. B2 sa stabilnim izgledima

Internacionalna agencija Moody's Investors Service je 17. maja/svibnja 2006. godine povisila kreditni rejting BiH sa B3 sa pozitivnim izgledima na B2 sa stabilnim izgledima. BiH se nalazi četiri stepena od investicijskog nivoa kreditne sposobnosti i ostaje u skupini zemalja visokog rizika

Značaj rejtinga za BiH

BiH angažira jednu rejting agenciju, dok većina zemalja ima rejting od tri vodeće rejting agencije: Moody's, Standard&Poor's i FitchIBCA. U regiji istočne Evrope jedino Srbija, Makedonija i Moldavija imaju samo dva rejtinga. (Tabela 1).

Sve do 2004. godine, BiH je uz Albaniju bila jedina evropska zemlja bez formalnog kreditnog rejtinga. Dobijanjem rejtinga, u martu/ožujku 2004. godine, nakog duge ratne i postratne izolacije, BiH se laganim ali sigurnim koracima približava evropskim i svjetskim investicijskim ciklusima.

Poboljšani rejting će u budućnosti omogućiti BiH lakši pristup svjetskom tržištu kapitala i kreditiranje pod povoljnijim uvjetima, uz niže kamate i duži rok otplate.

Mišljenje i procjena rejting agencije su posebno značajni za zemlje poput BiH

sa neinvesticijskim špekulacijskim rejtingom. Međutim, podsjetimo se da je prvi kreditni rejting Bugarske dodijeljen od agencije Moody's također bio B3, pet stepeni ispod investicijskog nivoa (kao i prvi rejting BiH) da bi u relativno kratkom razdoblju¹ Bugarska uspjela podići svoju kreditnu sposobnost na investicijski nivo. Posljednjih pet godina rejting Bugarske se svake godine povećavao za jedan stepen što ukazuje da je progres ka investicijskom nivou u velikoj mjeri korespondirao sa procesom evropskih integracija Bugarske.

Povećanje rejtinga BiH na B2 je priznanje uspješnim ekonomskim reformama i izgradnji države u periodu od dodjele prvog rejtinga i predstavlja značajan korak naprijed i ohrabrenje reformskim procesima u zemlji na putu ka evropskim i globalnim integracijama.

koje potencijalno predstavljaju nova tržišta, jer investitori respektiraju ocjenu rejting agencije. Na osnovu kreditne ocjene investitori imaju uvid u kreditni rizik i sposobnost država, što ih usmjerava i pomaže u investicijskim strategijama. Rejting doprinosi transparentnosti i boljoj informiranosti o zemlji. Brišu se predrasude i negativan imidž o zemlji, često zasnovan na zastarjelim podacima i informacijama. Stoga je neophodno analitičarima rejting agencije redovno dostavljati najnovije podatke kako bi se uspjela kreirati slika o zemlji, zasnovana na aktuelnim činjenicama.

U ovom trenutku, najveći značaj kreditnog rejtinga za BiH je da rejting daje ocjenu ostvarenog progressa zemlje i precizno navodi političke i ekonomske reforme koje BiH treba ostvariti kako bi se rejting povećao.

¹ Proces postizanja investicijskog rejtinga Bugarske je trajao deset godina (Moody's), odnosno šest godina (Standard&Poor's i Fitch).

Tabela 1. Dugoročni rejting u stranoj valuti zemalja centralne i istočne Evrope

	Moody's	Standard&Poors	Fitch-IBCA
Bosna i Hercegovina	B2		
Bugarska	Baa 3	BBB	BBB
Crna Gora *		BB	
Hrvatska	Baa 3	BBB	BBB-
Kipar	A2	A	A+
Češka	A1	A-	A
Estonija	A1	A	A
Mađarska	A1	A-	BBB+
Latvija	A2	A-	A-
Litvanija	A3	A	A-
Makedonija		BB+	BB
Moldavija	Caa1		B-
Poljska	A2	BBB+	BBB+
Rumunija	Ba1	BBB-	BBB-
Rusija	Baa2	BBB	BBB
Srbija		BB-	BB-
Slovačka	A2	A	A
Slovenija	Aa3	AA	AA-
Turska	Ba3	BB-	BB-
Ukrajina	B1	BB-	BB-

* Crna Gora se još uvijek ne nalazi na svim zvaničnim listama

Definicija kreditnog rejtinga

Suvereni rejting ili kreditni rejting države je procjena mogućnosti i spremnosti vlade jedne države da u cijelosti i na vrijeme servisira svoj dug.

Procjena rejting agencije se odnosi na dva ključna preduvjeta za uspješno vraćanje duga, odnosno procjenjuje se koliko država može i koliko je država voljna ispunjavati svoje dužničke obaveze. Proces dodjele i revizije rejtinga

zahtijeva multidisciplinarni pristup i bazira se na detaljnoj kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi kreditne sposobnosti države, odnosno analizi niza pokazatelja koji se dijele u nekoliko glavnih kategorija: politički rizik, prihodi i ekonomska struktura, izgledi za rast ekonomije, monetarna stabilnost, fiskalna fleksibilnost, ukupna zaduženost države, vanjska likvidnost, vanjski dug javnog i privatnog sektora. Dakle, pored ekonomskih pokazatelja za kreditni rejting zemlje su jako bitni političko-socijalni trendovi u zemlji tako da **politički stabilnija država, čak i uz lošije ekonomske pokazatelje, ima bolju ocjenu od zemlje političkog rizika.**

Proces dodjele kreditnog rejtinga

Proces dodjele kreditnog rejtinga je složen, dugotrajan i kontinuiran. Kod dodjele prvog suverenog rejtinga, rejting agencija u prvoj fazi traži od zemlje niz ekonomskih i političkih pokazatelja i informacija. Obično se traže serije ekonomskih podataka u periodu od pet godina, kao i kratkoročne i srednjoročne projekcije. Sastavni dio procesa rejtinga je i dolazak analitičara rejting agencije u zemlju gdje na terenu, u detaljnim razgovorima sa predstavnicima svih relevantnih institucija i nivoa vlasti prikupljaju dodatne informacije o političkom i ekonomskom stanju i trendovima u zemlji. Nakon dodjele prvog rejtinga, rejting agencija jednom godišnje dolazi u zemlju i radi reviziju rejtinga, uz objavljivanje redovnih godišnjih izvještaja o rejtingu zemlje. Pored godišnjeg izvještaja, rejting agencija objavljuje i kvartalne informacije o rejtingu zemlje (Credit Opinion). Proces kreditnog rejtinga je

kontinuiran proces koji zahtijeva stalno dostavljanje ažuriranih podataka i dobru suradnju i koordinaciju svih nivoa vlasti i institucija u državi. Odlukom Vijeća ministara BiH, Centralnoj banci BiH (CBBiH) je dodijeljena uloga državnog koordinatora i agenta koju CBBiH odgovorno i uspješno obavlja. Unutar CBBiH, za koordinaciju procesa kreditnog rejtinga odgovorno je Odjeljenje za evropske integracije i pitanje razvoja finansijskih tržišta. Rejting agencije, pored podataka koje im dostavlja država, u procesu monitoringa i ažuriranja stanja u zemlji, koriste i razne druge izvore podataka koji su im na raspolaganju, kao npr. izvještaji svjetskih medija. Stoga je u slučaju novih zemalja i zemalja u razvoju koje često prati negativan imidž, kao što je slučaj sa BiH, jako bitno da predstavnici zemlje kontinuirano informiraju rejting agenciju o pozitivnim trendovima u zemlji.

Čitanje rejtinga

Tabela 2.

FitchRatings, Standard&Poors	Moody's	Objašnjenje rejting kategorije
AAA	Aaa	Finansijska pozicija zemlje je izuzetno jaka
AA	Aa	Finansijska pozicija zemlje je vrlo jaka, ali rizici u dugoročnom periodu su veći u usporedbi sa najviše rangiranom kategorijom
A	A	Finansijska pozicija zemlje je jaka uz određene indikacije da bi ova pozicija u budućnosti mogla biti ugrožena
BBB	Baa	Zemlja ima adekvatne kapacitete za ispunjavanje svojih obaveza, ali negativna ekonomska ili politička dešavanja mogu oslabiti mogućnost servisiranja duga u budućnosti
BB	Ba	U kratkoročnom periodu finansijska sposobnost je dobra, ali u budućnosti može doći do naglog pada sposobnosti ispunjavanja obaveza
B	B	Trenutno država je u mogućnosti ispunjavanja obaveza prema svojim kreditorima, ali srednjoročno je izuzetno osjetljiva dok je ispunjavanje obaveza u dugoročnom periodu upitno
CCC	Caa	Država je vrlo osjetljiva zbog negativnih ekonomskih, političkih i finansijskih dešavanja, a ispunjavanje obaveza u stranoj valuti ovisi o povoljnom vanjskom okruženju
CC	Ca	Država je vrlo osjetljiva zbog negativnih ekonomskih, političkih i finansijskih dešavanja
	C	Država ne ispunjava svoje obaveze i mogućnost oporavka je izuzetno niska

Zemlje koje nisu u mogućnosti ispunjavanja svojih dužničkih obaveza i servisiranje duga je prekinuto nose oznaku SD (Selective Default) ili samo D (Default). Fitch i Standard&Poor's kategorijama rejtinga A, B and C mogu dodati oznaku plus (+) ili minus (-) kako bi pokazali status zemlje u okviru date kategorije. Agencija Moody's modificira A, B i C kategorije dodajući

numeričke podkategorije: 1 označava jaku poziciju zemlje u okviru date kategorije, 2 znači da je status zemlje prosječan i 3 pokazuje da je zemlja najslabija u datoj kategoriji. Pored slovne ocjene, agencija daje i svoja predviđanja za budućnost u vidu deskriptivne ocjene: stabilna predviđanja, pozitivna i negativna predviđanja.

Tabela 3.

Moody's	S&P / Fitch	Objašnjenje rejting kategorije
Investicijski nivo		
Aaa	AAA	Izvanredna kreditna sposobnost
Aa1	AA+	Visoka kreditna sposobnost
Aa2	AA	
Aa3	AA-	
A1	A+	Jaka mogućnost servisiranja svojih obaveza
A2	A	
A3	A-	
Baa1	BBB+	Adekvatna mogućnost servisiranja svojih obaveza
Baa2	BBB	
Baa3	BBB-	
Neinvesticijski nivo		
Špekulativni nivo		
Ba1	BB+	Servisiranje obaveza je vjerovatno
Ba2	BB	
Ba3	BB-	Uvjetovano
B1	B+	Visok rizik za ispunjavanje obaveze
B2	B	
B3	B-	
Nivo mogućeg neuspjeha - Default		
Caa	CCC+	Visoka vjerovatnoća neuspjeha ili je servisiranje duga već ugroženo
	CCC	
	CCC-	
Ca	C	Bankrot ili je servisiranje dugovanja prekinuto
D	DDD-D	

Neophodno unapređenje regulative u finansijskom sektoru

U okviru Banjačkog velesajma, održanog od 11. do 14. maja/svibnja 2006. godine, po prvi put je održana manifestacija "Dani bh. finansija", koja je okupila predstavnike banaka, mikrokreditnih organizacija, privatizacijsko-investicijskih fondova, te berzi. Otvarajući manifestaciju, ministar finansija RS **Aleksandar Džombić** je naglasio da je istorija zemalja u tranziciji pokazala da je makroekonomska stabilnost potreban, ali ne i dovoljan uslov za održivi ekonomski razvoj. "BiH održava makroekonomsku stabilnost, ali i traži puteve za uspostavljanje tržišne ekonomije kao osnovnog kriterija Evropske unije (EU)", rekao je Džombić, uz opasku da i pored dinamičnog razvoja finansijskog sistema, posebno bankarskog sektora, još postoje neiskorišteni potencijali i dileme koje se trebaju razriješiti. Upravo zato, naglasio je Džombić, ovakva manifestacija je veoma važna kao mjesto sučeljavanja različitih mišljenja koje bi trebala rezultirati smjernicama za dalji razvoj. Ministar finansija i trezora

BiH **Ljerka Marić** dodala je kako BiH tek počinje spoznavati snagu i uticaj bh. finansijskog sektora, a da se neki veoma važni elementi tog sektora, kao što je tržište kapitala, tek počinju razvijati. Kako je naglasila ministrica, Vijeće ministara BiH učiniće sve da ovaj sektor dostigne puni potencijal. "Mi ćemo učiniti sve, u okviru zakonske regulative, da se brzo završi proces oko supervizije, koji će dati podršku stabilnosti, prvo bankarskom sektoru, a onda kao primjer i ostatku finansijskog sektora", rekla je Marić. Prva sesija nakon otvaranja manifestacije bio je okrugli sto o temi "*Strategija i pravci razvoja finansijskog sektora BiH*", kojim je predsjedavao viceguverner Centralne banke BiH (CBBiH) **mr. Ljubiša Vladušić**, koji je bio i predsjednik Organizacionog odbora. On je naglasio da je neophodno kvalitetno definisati finansijsku politiku, kako bi se postigli odgovarajući efekti na makroekonomskom planu. U stabilnosti finansijskog sektora, rekao je Vladušić, jednu od ključnih uloga imaju centralne banke, koje

obavljaju nadzor i prave procjene osjetljivosti na moguće rizike. "Objavljivanjem makroekonomskih podataka, centralne banke utiču i na transparentnost i jačanje tržišne discipline", naglasio je viceguverner, i dodao da je u BiH u pripremi projekat procjene finansijske stabilnosti koji se radi u saradnji sa MMF-om i Svjetskom bankom. Sjajan napredak postignut u unapređenju bankarskog sektora ne smije zavaravati, te je neophodno da ostali segmenti finansijskog sektora ubrzaju započete procese reforme. "U BiH ne funkcioniše tržište novca, a stvoren je zakonski osnov za funkcionisanje tržišta kapitala. Neophodno je naglasiti potrebu za jedinstvenim tržištem kapitala", rekao je Vladušić. U okviru okruglog stola, prezentaciju je održao i guverner CBBiH, **Kemal Kozarić** koji je pokušao dati prikaz cijelog finansijskog sektora u BiH gdje je, osim bankarskog sektora, prezentirao pokazatelje za mikrokreditni sektor, leasing kompanije, osiguravajuća društva, kao i perspektive razvoja tržišta kapitala.

Bankarski sektor je najdalje otišao u procesu reforme, što je vidljivo kroz konstantno poboljšanje ponude bankarskih proizvoda, ukupnjavanje bankarskog sektora, porast štednje na 3,1 milijardu KM, te aktive na 11,8 milijardi KM. "Ukupnjavanje je najviše vidljivo kroz činjenicu da šest najvećih banaka drži 75% tržišta", izjavio je Kozarić, dodavši da bankarski sektor danas upošljava 8.392 radnika, te da je sigurnost sektora povećana činjenicom da su 23 banke članice programa osiguranja depozita. "Banke su primjer da je u BiH biznis moguć", rekao je guverner dodavši da će sektori mikrokreditiranja, leasinga i osiguranja ubrzo u razvoju sustići bankarski sektor. Ipak, i pored pozitivnih pomaka, neophodno je hitno raditi na donošenju odgovarajuće regulative, pogotovo u sektoru mikrokreditiranja, gdje su postojeća rješenja supervizije neodrživa i neprilagođena finansijskim sistemima. "U 2005. godini, mikrokreditne organizacije plasirale su 155.261 kredit, što bi, ako se uzme u obzir da jedan kredit zapošljava 2,1 radnika, trebalo kreirati 306.350 radnih mjesta, no gotovo 90% zaposlenih ostaje u sektoru sive ekonomije", rekao je guverner, podcrtavši potrebu za efikasnom supervizijom i boljom regulativom u ovoj oblasti, što se također odnosi i na sektore leasinga i osiguranja. Posebnu pažnju guverner je usmjerio na razvoj tržišta kapitala, naglasivši da će ovo tržište, prije svih, omogućiti brz pristup kapitalu za jake infrastrukturne projekte. "Ovo tržište će omogućiti privlačenje interesa ino-investitora, a otvoriće i nove mogućnosti za ulaganje viška likvidnosti koje komercijalne banke imaju", rekao je guverner. Okrugli sto, na kome je osim guvernera izlagao veći broj istaknutih stručnjaka iz svijeta finansija, rezultirao je zanimljivim diskusijama, od kojih treba istaknuti diskusiju o budućem modalitetu bankarske supervizije. Dok je stav jednog dijela diskutanata bio da supervizija treba biti organizovana kroz jednu nezavisnu instituciju koja će vršiti superviziju cijelog finansijskog sektora, stav CBBiH je da je najbrži i najefikasniji način ujedinjenja bankarske supervi-

K. Kozarić: CBBiH ima kvalitetnu zakonsku regulativa

Lj. Kovačević: Prezentacija o upravljanju kreditnim rizicima

zije na državnom nivou njeno stavljanje pod okrilje CBBiH. Nakon okruglog stola, održana je sesija o temi "Upravljanje kreditnim rizicima", tokom koje je prezentaciju održao član Upravnog vijeća CBBiH **Ljubomir Kovačević**, koji je ukratko prezentirao načine na koje komercijalne banke upravljaju kreditnim rizicima, sa posebnim osvrtom na Basel II. Tokom svog izlaganja, Kovačević je ukazao na elemente rizika na koje banke moraju obratiti pažnju prilikom obrade kreditnog zahtjeva, te pitanja koja se moraju postaviti aplikantu za kredit, kako bi se stekla što bolja slika o njegovoj solventnosti. Proces upravljanja rizikom ima pet faza, a to su identifikacija izloženosti, ocjena i procjena, kontrola, finasiranje rizika i upravljanje rizikom. Dio

prezentacije posvetio je izradi što kvalitetnijeg kreditnog portfolija, te njegovom monitoringu. "Banka mora obezbijediti kvalitetan portfolio u cjelini, primjenjivati zdravu poslovnu i kreditnu politiku, raditi na brznoj detekciji problematičnih kredita, preduprijeti eventualne zastoje u servisiranju pojedinih kredita, te formirati rezerve za pokrivanje kreditnih gubitaka", naglasio je Kovačević. Pored okruglog stola i sesije o upravljanju kreditnim rizicima, tokom Dana bh. finansija održano je još nekoliko zanimljivih sesija, među kojima treba izdvojiti sesije "Između finansijske institucije i neprofitne organizacije", "Tržište osiguranja u BiH sa mogućnošću uvođenja novih proizvoda u osiguranje", te "Mogući pravci razvoja tržišta kapitala".

Stvaranje pravnog okvira za razvoj tržišta kapitala

M. Dodik i K. Kozarić na uvodnim prezentacijama

Prva međunarodna konferencija Banjalučke berze (BLSE) pod nazivom "*Korporativno upravljanje i tržište kapitala*" održana je u Banji Vrućici kod Teslića od 17. do 19. maja/svibnja 2006. godine. Činjenica da se tržište kapitala u BiH nalazi tek u ranoj fazi razvoja, te da je ovo prva konferencija u BiH koja je uopšte posvećena ovoj temi, razlog je što se na ovoj konferenciji okupilo skoro 400 predstavnika institucija tržišta kapitala, uključujući i predstavnike Centralne banke BiH (CBBiH), koja će biti fiskalni agent države prilikom izdavanja državnih obveznica. Kako je prilikom otvaranja konferencije naglasio premijer Republike Srpske (RS) **Milorad Dodik**, Vlada će učiniti sve da obezbijedi referentno tržište kapitala, privlačno za strane investitore. "Ono što mi je veoma drago vidjeti jeste da se BLSE uspjela nametnuti u ekonomskom i finansijskom sistemu RS i BiH. Vlada nastoji, prije svega, stvoriti stabilnu političku situaciju, da obezbijedi potpuno povjerenje u vladavinu zakona kako bi se stvorilo povjerenje kod učesnika u procesu trgovine", rekao je Dodik. On je dodao da je Vlada RS na posljednjoj sjednici donijela zakone o akcijskom fondu i

fondu restitucije, i o Razvojnoj banci RS, te da će Vlada konitnuirano nastaviti raditi na stvaranju zakonskog okvira koji će biti pogodan za razvoj tržišta kapitala. "Od 1. januara/siječnja iduće godine, predviđeno je da prestane raditi Direkcija za privatizaciju RS, a od tada će sav državni kapital biti trgovan na berzi", rekao je premijer, izrazivši nadu da će ovakav potez Vlade omogućiti puni razvoj potencijala BLSE i da će Banja Luka i RS postati prepoznatljiv finansijski centar regiona. Guverner CBBiH **Kemal Kozarić** pozvao je učesnike na tržištu kapitala da učine sve kako bi se bh. vlasti "ohrabrile" da aktivnije uđu u proces trgovine na tržištu kapitala. "Očito je da i BLSE i SASE (Sarajevska berza) do danas trguju uglavnom sa materijalom koji je proistekao iz postojeće privatizacije. Nama trebaju novi proizvodi", rekao je guverner dodavši i da komercijalne banke čekaju na razvoj ovog tržišta na koje bi se mogao uložiti višak likvidnosti, jer u ovom trenutku komercijalne banke drže više od 600 miliona KM iznad propisanog nivoa obavezne rezerve. Usvajanjem Zakona o javnom dugu i garancijama i Zakona o unutrašnjem dugu, dodao je Kozarić, država

BiH je stvorila okvir da se izdaju državne obveznice, prije svega pitanja unutrašnjeg duga. "Svi pregovori sa MMF-om i Svjetskom bankom počinju sa tim teškim pitanjem za bh. vlasti - rješavanja unutrašnjeg duga, tako da je to jedan od razloga zbog kojih nismo dobili novi Stand-by aranžman. Također, jedan dio vanjskog duga bi se mogao transformisati u vrijednosne papire koji bi bili interesantni i domaćim i stranim investitorima, a tu bismo dobili svježi kapital za neke veće projekte, kao što je koridor Vc", rekao je Kozarić, koji je informisao okupljene da je BiH dobila novi kreditni rejting B2, što bi, prema njegovim riječima, moralo pozitivno uticati na razvoj tržišta kapitala u BiH. "Ovo je dobra vijest za strane investitore, koji su dobili i jednu novu garanciju da je BiH sposobna da vraća svoje obaveze i svoje dugove", rekao je guverner. Na kraju izlaganja istakao je da je cilj CBBiH veoma jasan, a to je da bude fiskalni agent za poravnanje vrijednosnih papira i da se i BLSE i SASE, te komisije za vrijednosne papire nađu na toj platformi. Tokom prvog dana konferencije, prezentaciju je održala i savjetnica za pitanja finansijskog tržišta u CBBiH **Petra Marković**, koja je prisutne upoznala o pravnom okviru angažmana CBBiH za poslove državnih vrijednosnih papira, te o koracima u procesu izdavanja i trgovine državnim vrijednosnicama. Dio prezentacije se odnosio i na način na koji bi država mogla koristiti obveznice za regulisanje isplate stare devizne štednje. Na kraju prezentacije, Marković je zaključila da su CBBiH i ostali učesnici na tržištu spremni, te da se samo čeka na odluku državnih organa za početak izdavanja. Treba napomenuti da je, osim na tržište kapitala, konferencija bila usmjerena i na oblast korporativnog upravljanja, te reformu penzionih sistema u zemljama regiona.

Viceguvernerka Imamović u ulozi predavača studentima

Dvije grupe, od po 65 studenata treće i četvrte godine Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru boravile su 26. maja/svibnja u posjeti CBBiH, tokom koje je viceguvernerka **Feriha Imamović** održala prezentaciju o CBBiH, monetarnoj politici i aktivnostima Banke.

Viceguvernerka Imamović je kroz strukturu prikazala osnovne funkcije CBBiH, navodeći zadatke svakog organa, sektora i odjeljenja, počev od rukovodećih struktura. Pri tome je pomenula osnovne ciljeve i zadatke CBBiH: da definiše, usvoji i kontroliše provođenje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim sredstvima; da drži službene devizne rezerve Banke i upravlja njima na siguran i profitabilan način; da provodi monetarnu politiku u skladu sa Zakonom o CBBiH; da prati makroekonomska kretanja i izrađuje platni bilans; da uspostavi i održava odgovarajuće platne i obračunske sisteme; da koordinira djelatnosti agencija za bankarstvo

nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka; da prima depozite od državnih i javnih institucija BiH i depozite od komercijalnih banaka; da izdaje propise i smjernice za ostvarivanje djelatnosti Banke u skladu sa Zakonom o CBBiH; da učestvuje u radu međunarodnih organizacija koje rade na učvršćivanju finansijske i ekonomske stabilnosti zemlje; da zastupa BiH u međunarodnim organizacijama o pitanjima monetarne politike. U dopisu nakon predavanja, studenti su zahvalili CBBiH na prijemu, a predavanje viceguvernerke Imamović ocijenili jasnim, jezgrovitim i interesantnim. Predložili su dalju saradnju na svim zajedničkim poljima u djelokrugu dvije institucije.

BIH DOBILA POVOLJNI KREDITNI REJTING - B2

Međunarodna bonitetna kuća Moody's Investor Service je 17. maja/svibnja 2006. godine, poboljšala Bosni i Hercegovini kreditni rejting sa B3 sa pozitivnim izgledima na B2 sa stabilnim izgledima. Ovaj povoljniji kreditni rejting Bosni i Hercegovini dodijeljen je u svjetlu ekonomskog i institucionalnog napretka u periodu od dodjele prvog suverenog kreditnog rejtinga u martu/ožujku 2004. godine. Agencija Moody's navodi da je Bosna i Hercegovina nedavno počela pregovore sa Evropskom unijom (EU) o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju koji će pomoći integraciji zemlje u Evropu i političkom i ekonomskom jačanju zemlje. Značajne su i reforme u oblasti odbrane i policije. Veća nadležnost domaćih vlasti omogućila je Uredu visokog predstavnika (OHR) u BiH da ima manju intervenističku ulogu u upravljanju državom. Naglašava se napredak u oblasti ekonomske politike, uključujući rješavanje pitanja kompenzacije za potraživanja po osnovu zamrznute stare devizne štednje. Porez na dodatnu vrijednost (PDV) je uspješno uveden, a njegovo prikupljanje je iznad očekivanja i omogućuje dodatnu podršku javnim finansijama. Moody's, međutim, ukazuje i na pitanja koja ograničavaju rejting, među kojima je neusva-

janje ustavnih promjena. Dodatnu zabrinutost predstavlja visok deficit tekućeg računa, iako je trgovinski deficit značajno smanjen u prvom kvartalu ove godine, zahvaljujući uvođenju PDV-a. Kreditni rejting zemlje predstavlja procjenu mogućnosti i voljnosti vlade jedne zemlje da u potpunosti i na vrijeme servisira svoj dug. Bolji kreditni rejting omogućava državi povoljnije uslove za zaduživanje na međunarodnom tržištu kapitala, odnosno izdavanje obveznice ili zaduživanje kod poslovnih banaka u svijetu. Sa boljim kreditnim rejtingom, država će se moći povoljnije zaduživati na tržištu, odnosno uz nižu kamatu, veći iznos kredita ili duži rok otplate. Kreditni rejting je veoma važan i za potencijalne strane investitore koji na osnovu njega dobijaju svojevrsnu sliku ekonomije zemlje u koju namjeravaju ulagati, što je važan podatak i za vladu te zemlje da bi mogla pravilno ocijeniti stanje i poduzeti neophodne korake na njegovom unapređenju.

AMBASADOR BUTLER POSJETIO CBBiH

Prvi zamjenik visokog predstavnika u BiH, Ambasador **Larry Butler**, posjetio je 24. maja/svibnja 2006. godine Centralnu banku Bosne i Hercegovine (CBBiH), gdje je razgovarao sa guvernerom **Kemalom Kozarićem** i viceguvernerima **Ferihom Imamović**, **Ankom Musa** i **mr. Ljubišom Vladušićem**. Ambasador Butler čestitao je guverneru Kozariću na uvjerljivim i efikasnim

argumentima na osnovu kojih su međunarodni finansijski krugovi dobili bolje mišljenje o bosanskohercegovačkom finansijskom stanju i dugoročnim ekonomskim izgledima. On je naglasio da je guverner Kozarić imao veoma značajnu ulogu u nedavnoj odluci međunarodne bonitetne kuće Moody's Investor Service da Bosni i Hercegovini podigne kreditni rejting sa B3 na B2. Zvaničnici Ureda visokog predstavnika (OHR) i CBBiH razgovarali su i o potrebi uspostavljanja bankarske supervizije na državnom nivou. Ova reforma, koja predstavlja jedan od zahtjeva za evropsko partnerstvo, zaštitice depozitare u BiH, te jačanjem bankarske sigurnosti, ohrabriti investicije i otvoriti radna mjesta. Zaključeno je da je neophodno da predstavnici OHR u BiH, CBBiH i ministarstava finansija BiH, Federacije BiH i Republike Srpske (RS) zajedno poduzmu konkretne korake u uspostavljanju najadekvatnijeg modela bankarske supervizije i utvrđivanju dinamike ove reforme. Prema ocjeni zvaničnika OHR-a i CBBiH, bankarska supervizija bi najbrže i najkvalitetnije bila uspostavljena unutar CBBiH.

Raiffeisen bank BiH i ABS banka ukupni pobjednici

Raiffeisen bank BiH i ABS banka Sarajevo ukupni su pobjednici četvrtih Sportskih susreta bankara BiH, a muška ekipa Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) osvojila je prvo mjesto u odbojci. Raiffeisen bank BiH osvojila je prvo mjesto

u stonom tenisu, muška i ženska ekipa, te treće mjesto u odbojci, žene. Muška i ženska ekipa ABS banke osvojile su prvo mjesto u šahu i treće mjesto u odbojci, muškarci. CBBiH osvojila je i izuzetno dobro drugo mjesto u malom nogometu, a

Adnan Pehlivanović iz CBBiH proglašen je igračem turnira. Sportski susreti bankara BiH ove godine održani su od 25. do 28. maja/svibnja u na terenu Sportsko-rekreativnog centra u Međugorju, u organizaciji Udruženja banaka BiH.

Odbojkašku ekipu CBBiH, koja je u finalu savladala NLB Razvojnu banku Banja Luka, sačinjavali su: Josip Jelavić, Moamer Halvadžija, Enver Pačuka, Dalibor Marković, Bojan Savić, Saša Lemez, Dragan Crnogorac,

Josip Salapić, Ognjen Vuković, Samir Fazlagić, Zoran Delić i Željko Subotić. Odbojkašima i njihovom treneru Mirzeti Arnautović četitke, uz želju da i naredne godine ostvare isti rezultat...

Malonogometni tim CBBiH:
Odlučno drugo mjesto

Adnan Pehlivanović najbolji igrač
malonogometnog turnira

Pregled postignutih rezultata po disciplinama:

**MALI
NOGOMET**

1. Procredit bank BiH Sarajevo
2. Centralna banka BiH
3. Pavlović International Bank Bijeljina

MUŠKARCI:

1. Centralna banka BiH
2. NLB Razvojna banka Banja Luka
3. ABS banka Sarajevo

ŽENE:

1. Zepter banka Banja Luka
2. HVB Central Profit banka Sarajevo
3. Raiffeisen bank BiH Sarajevo

ODBOJKA

**STONI
TENIS**

MUŠKARCI:

1. Raiffeisen banka BiH Sarajevo
2. Nova banjalučka banka, Banja Luka
3. Hypo-Alpe Adria Bank Mostar

ŽENE:

1. Raiffeisen bank BiH Sarajevo
2. NLB Tuzlanska banka Tuzla
3. LT Gospodarska banka Sarajevo

MUŠKARCI:

1. ABS banka Sarajevo
2. Union banka Sarajevo
3. NLB Tuzlanska banka Tuzla

ŽENE:

1. ABS banka Sarajevo
2. NLB Tuzlanska banka Tuzla
3. Volksbank BH, Sarajevo

ŠAH

I JOŠ SPORTA...

CBBiH domaćin Sportskih susreta centralnih banaka regiona

Centralna banka Bosne i Hercegovine biće domaćin drugih Sportskih susreta centralnih banaka regiona, koje će biti održane od 22. do 25. juna/lipnja 2006. godine. Organizacija ovakve vrste susreta počela je prošle godine, te su prve sportske igre centralnih banaka regiona održane u Beogradu, u organizaciji Narodne banke Srbije i uz učešće ekipa sedam centralnih banaka regiona. Ove godine na drugim sportskim susretima, čiju

je organizaciju preuzela CBBiH, učestvovaće ekipe 11 centralnih banaka: Albanije, BiH, Bugarske, Grčke, Mađarske, Makedonije, Crne Gore, Rumunije, Srbije, Slovenije i Turske. Očekuje se da će biti oko 300 učesnika, no interesantno je da će među takmičarima biti i guverneri Sportski susreti centralnih banaka počće koktelom, čiji je domaćin guverner CBBiH **Kemal Kozarić**. Na koktel će, osim učesnika na sport-

centralnih banaka. Sva takmičenja će biti održana u sarajevskoj dvorani "Zetra" i odvijace se u četiri discipline: odbojci, stonom tenisu, nogometu i košarci. Nakon ovogodišnjih u Sarajevu, naredne sportske igre centralnih banaka regiona biće održane u Grčkoj. skim igrima, biti pozvani i ambasadori zemalja učesnica na igrima, koji su na dužnosti u BiH. Za goste će biti i upriličen obilazak Sarajeva.

GLAVNE JEDINICE I FILIJALE

GJ Sarajevo

GJ Mostar

GBRS Banja Luka

Filijala Brčko

Filijala Pale

GJ SARAJEVO

U toku maja/svibnja prodaja KM bankama iznosila je 102.533.199,04 KM, dok je kupovina KM od banaka iznosila 48.245.928,00 KM. Kupovina efektivnog stranog novca (euro) od banaka sa prenosom na račun u inostranstvo iznosila je 1.707.048,66 KM. U službi za trezorske poslove izvršeno je 130 prijema gotovog novca KM u vrijednosti od 50.292.490 KM, od čega je 1.325.891 komad novčanica i 818.990 komada kovanica i 95 izlaza gotovog novca u vrijednosti od 72.259.222,20 KM. Od toga je 2.410.264 komada novčanica i 1.043.001 komad kovanica. Broj izdatih potvrda iz Centralnog registra računa za maj/svibanj iznosi 533 komada i naplaćeno je 2.655 KM. U platnom prometu je obrađeno 558.832 žirokliring transakcije, vrijednosti 215.837.144,31 KM.

GJ MOSTAR

Od 15. do 19. maja/svibnja, glavni interni revizor CBBiH sa zamjenicima izvršili su reviziju poslovanja GJ CBBiH Mostar. U ovoj jedinici je 30. maja/svibnja održana prezentacija i edukacija o krivotvorenim novčanicama EUR i novčanicama i kovanicama KM. Prezentaciju je održao referent za vještačenje novčanica Odjeljenja trezora CUCBBiH. Prezentaciji su prisustvovali predstavnici 16 komercijalnih banaka. U maju/svibnju, u GJ Mostar obavljeno je

253.059 transakcija platnog prometa, od čega 246.905 žirokliringa i 6.154 transakcije RTGS-a. Primljeno je 118 zahtjeva za izdavanje podataka iz Jedinistvenog registra transakcijskih računa i izdate potvrde. U Službi za trezorske poslove od 1. do 31. maja/svibnja, broj ulaznih protokola iznosio je 78 komada ukupne vrijednosti 31.617.306,00 KM. Broj izlaznih protokola iznosio je 61 komad ukupne vrijednosti 49.346.589,35 KM.

GBRS BANJA LUKA

Sve komercijalne banke za koje se obračun S obavezne rezerve vrši u GBRSCBBiH, od početka ove godine do 31. maja/svibnja, ispunile su zakonski propisane obavezne rezerve. Prosječan saldo na računima rezervi banaka koje vodi GBRSCBBiH je u maju/svibnju porastao za 10% u odnosu na prethodni mjesec. Služba za trezorske poslove je uspješno i kvalitetno završila sve poslove i zadatke koji se odnose na gotovinske transakcije, a u skladu sa važećim uputstvima i procedurama. U maju/svibnju obavljena je 221 transakcija, primljeno je i izbrojano oko 1.850.000 komada novčanica i kovanica (KM i EUR efektivne).

FILIJALA BRČKO

U Filijali Brčko, tokom maja/svibnja održano je više sastanaka u vezi sa kupovinom poslovnog prostora. Rukovodilac Filijale **Mirzeta Arnautović** je 18. maja/svib-

nja prisustvovala sastanku u GBRSCBBiH Banja Luka u vezi s usklađivanjem uputstava i procedura vezanih za trezorsko poslovanje. U prostorijama Filijale Brčko je 31. maja/svibnja održana sjednica Upravnog vijeća CBBiH. I dalje se bilježi značajan obim rada u izdvojenom trezoru: index broja ulaza BAM je 119,44, index vrijednosti ulaza BAM je 132,24, index broja ulaza EUR je 88,14 i vrijednosti EUR je 121,73. Potpisan je aneks Ugovora o izradi investiciono-tehničke dokumentacije.

FILIJALA PALE

U toku maja/svibnja, nastavljen je rast transakcija prodaje i kupovine KM na nivou Filijale Pale. Broj prodaja KM porastao je za 15%, dok je broj kupovina KM porastao za 50% u odnosu na april/travanj. Pozitivan saldo između prodaje i kupovine porastao je za 2% i iznosi 320 miliona KM. Broj transakcija vezanih za isturene trezore CBBiH također bilježi rast. Tako je broj pologa porastao za 30%, dok je broj isplata iz trezora porastao za 11%. KM depoziti banaka koje vodi Filijala Pale porasli su za 12%, dok su depoziti u drugim valutama porasli 5% u odnosu na prethodni mjesec. Prosječan saldo na računima rezervi porastao je za 17%. Broj zahtjeva za izdavanje u CAS porastao je za 8%, dok je broj međubankarskih transakcija ostao na nivou aprila/travnja.

ZAPOŠLJAVANJE

Primljen jedan službenik u radni odnos na određeno vrijeme

U radni odnos na određeno vrijeme u trajanju od tri mjeseca 3. maja/svibnja 2006. godine primljena je **Rusmira Kupusović**, diplomirani ekonomista. Ona je primljena na radno mjesto ekonomiste II u Službi za statistiku platnog bilansa Odjeljenja za ekonomska istraživanja i statistiku, po osnovu zamjene privremeno

odsutnog službenika. Želimo joj iskrenu dobrodošlicu u kolektiv. U toku maja/svibnja nije bilo prestanka radnog odnosa službenika CBBiH, niti je bilo raspoređivanja službenika na druga radna mjesta. CBBiH ima 288 zaposlenih službenika, od kojih su 282 službenika u radnom odnosu na neodređeno, a šest službenika u rad-

nom odnosu na određeno vrijeme. Od broja službenika koji su u radnom odnosu na određeno vrijeme, pet ih je po osnovu zamjene odsutnih, odnosno raspoređenih službenika, a jedan službenik u svojstvu pripravnika. Jedan službenik CBBiH, koji je u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, nalazi se na neplaćenom odsustvu.

Mjesec bogat seminarima

Ekonomska istraživanja i statistiku **Belma Čolaković** prisustvovala je radionici "Ekonomski modeli i metodologije" koja je održana u Beogradu, 3. i 4. maja/svibnja. Organizator je bila Narodna banka Srbije u saradnji s Evropskom centralnom bankom (ECB). U organizaciji Austrijske narodne banke, u Linzu je od 10. do 12. maja/svibnja održana konferencija o iskustvu sa eurom i pripremama za euro. Ovoj konferenciji prisustvovala je direktor GBRSCBBiH **Mirjana Jaćimović**. U Beču je 22. i 23. maja/svibnja održana konferencija pod nazivom "Globalizacija: mogućnosti i izazovi za svijet, Evropu i Aziju", a prisustvovao joj je direktor GJ Sarajevo **Sadik Kadrić**. Organizator je bila Austrijska narodna banka. Ekonomista za bankarstvo u Službi za bankarstvo GBRSCBBiH Banja Luka **Dragan Jović** boravio je od 29. maja/svibnja do 2. juna/lipnja u Frankfurtu, gdje je, u organizaciji Deutsche bundesbank, održan seminar "Finansijska stabilnost". Ekonomski analitičar u Odjeljenju za ekonomska istraživanja i statistiku **mr. Nebojša Nastić** prisustvovao je seminaru "Ciljana inflacija" koji je održan u poljskom gradu Zalesie, od 18. do 20. maja/svibnja. Seminar je održan u organizaciji Narodne banke Poljske u saradnji sa Narodnom bankom Švicarske. U Beogradu je od 17. do 19. maja/svibnja održan seminar "Međunarodni platni promet I". Seminar je organizovala Narodna banka Srbije, a prisustvovala mu je koordinator Službe za procjenu tržišta u GJ Mostar **Lidija Žuljević**. Koordinator Službe za monitoring transakcija KM u Odjeljenju za monitoring i analize **Novo Cicović** prisustvovao je 37. simpoziju Saveza računovođa i revizora Srbije, koji je održan od 25. do 27. maja/svibnja na Zlatiboru. Koordinator Službe

za fizičku sigurnost **Sehid Ibišević** i koordinator Odjeljenja trezora **Mirsada Efendić** prisustvovali su simpoziju u povodu 20 godina kinegrama u svijetu i 10 godina kinegrama u Srbiji i Crnoj Gori. Organizator je bio MRG export - import, a simpozij je održan 23. i 24. maja/svibnja u Beogradu. Vanjskotrgovinska/Spoljnotrgovinska komora BiH i ECOS - Institut za edukaciju VTK BiH, Sarajevo organizovali su od 25. do 28. maja/svibnja na Korčuli prvu seriju seminara "Profesionalno osposobljavanje osoblja u administraciji". Ovom seminaru prisustvovala su administrativni pomoćnik u Uredu glavnog internog revizora **Aida Alibašić** i administrativni pomoćnik u Službi za publikacije, biblioteku i administrativne poslove **Azra Ajanović**. U Neumu je od 25. do 27. maja/svibnja održan sedmi Međunarodni simpozij "Reforme u BiH u funkciji razvoja". Prisustvovali su mu koordinator Službe za finansijsko - računovodstvene poslove **Meho Kaltak**, koordinator Službe za računovodstvo, opšte i administrativne poslove GJ Mostar **Mirna Kadić**, koordinator Službe za trezorske poslove GJ Mostar **Vedranka Gadžić**, glavni interni revizor **mr. Ankica Kolobarić**, zamjenice glavnog internog revizora **Angela Medić** i **Jasmina Novalija**, koordinator Službe za servisiranje unutrašnjeg javnog duga BiH **Belma Saračević** i koordinator Službe za servisiranje vanjskog javnog duga BiH **Emira Mekić**. Prvoj međunarodnoj konferenciji Banjalučke berze vrijednosnih papira prisustvovali su koordinator za bankovnu superviziju u Uredu guvernera **mr. Ljiljana Marjanović**, savjetnik za pitanja finansijskog tržišta u Uredu guvernera **Petra Marković** i rukovodilac Filijale GBRSCBBiH Pale **Marko Radović**. Konferencija je održana od 17. do 19. maja/svibnja u Tesliću. Sarajevo Graduate School of Business organizovala je

od 15. do 18. maja/svibnja seminar "Finansijska tržišta i instrumenti". Prisustvovala su mu glavni interni revizor **mr. Ankica Kolobarić** i koordinator Službe za servisiranje unutrašnjeg javnog duga BiH **Belma Saračević**. Viši stručni saradnik u Odjeljenju za evropske integracije i pitanja razvoja finansijskih tržišta **Renata Barić** učestvovala je na seminaru "Češka narodna banka kao član Evropskog sistema centralnih banaka - ESCB", koji je održan od 15. do 18. maja/svibnja u Pragu, u organizaciji Češke narodne banke. Viceguverner CBBiH **Anka Musa** boravila je od 4. do 7. maja/svibnja na Svetom Stefanu kako bi prisustvovala proslavi 100 godina od izdavanja prvih novčanica Crne Gore. Viceguverner CBBiH **mr. Ljubiša Vladušić** prisustvovao je 15. sastanku Kluba guvernera centralnih banaka centralne Azije, regiona Crnog mora i balkanskih zemalja. Klub guvernera je održan od 19. do 22. maja/svibnja u ruskom gradu Kazanu i u organizaciji Banke Rusije. Godišnjoj skupštini Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), koja je od 20. do 23. maja/svibnja održana u Londonu, prisustvovali su guverner CBBiH **Kemal Kozarić** i specijalni asistent guvernera **Lejla Simon**. U Londonu je održan i radni sastanak o temi "Finansijsko izvještavanje centralnih banaka". Održan je 22. i 23. maja/svibnja, u organizaciji Central Banking Publications LTD. Prisustvovao mu je rukovodilac Odjeljenja za računovodstvo i finansije **Ninoslav Gregović**. Pravni savjetnik u Odjelu za administraciju i finansije **Jasenka Žigić** i službenik za kadrovske poslove I u Službi za kadrovske poslove **Edina Čobo** prisustvovala su sastanku koordinatora za tehničku saradnju i obuku, koji je održan 23. i 24. maja/svibnja u Bazelu, u organizaciji Banke za međunarodna poravnanja (BIS).

CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Izdavač: Centralna banka BiH; Adresa: Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo; Priprema: Služba za odnose s javnošću CBBiH;

Web stranica: <http://www.cbbh.ba>; E-mail: contact@cbbh.ba; Urednik: Zijada Kovač, Kontakt telefon: (033) 278-123; DTP urednik: Almir Salihović;

Saradnici: Erna Mundžehasić (lektor), Almir Salihović, Danijela Golijanin, Darija Dragaš i Vildana Popovčević (lektori - engleska verzija), Anda Bijeljac (tekstovi o zapošljavanju) i Edina Čobo (tekstovi o edukaciji); Štampa: Sevdal Handžić, Služba za zajedničke poslove CBBiH; Bilten izlazi svakog mjeseca

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjesečni bilans stanja (privremeni) od 30. aprila/travnja 2006. godine
Objašnjenja

Mjesečni bilans stanja se izdaje da bi se obezbijedile informacije o radu Centralne banke Bosne i Hercegovine prema pravilu currency boarda i da bi se ponudile posebne informacije koje zahtjeva Zakon o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Neke posebne karakteristike bilansa stanja od 30. aprila/travnja su:

Na dan 30. aprila/travnja Banka je zadovoljila obaveze pravila currency boarda kako to navodi član 31. Zakona. Stanje neto strane aktive prevazilazi njenu monetarnu pasivu u konvertibilnim markama (KM) za 178.827.800 KM. Ovo je prikazano u stavki neto devizna aktiva minus monetarna pasiva.

Devizna aktiva je sačinjena uglavnom od depozita koji se drže kod ino-banaka.

Bilans stanja, također, prikazuje kompoziciju držanja valuta tako što ih diferencira u EUR i ostale valute.

Bančini devizni depoziti donose prihod od kamata za Banku.

Monetarna pasiva je u najvećem obimu predstavljala obavezu Banke za KM novac u opticaju (1.901.691.625 KM) i depozite rezidentnih banaka (2.155.383.300 KM).

Kapital i rezerve odražavaju početni kapital, rezerve, dionice i akumulirane dobiti Banke od početka njenog rada 11. augusta/kolovoza 1997. godine.

Kao depozitar za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u, Banka iskazuje u bilansu stanja MMF-ove račune 1 i 2 kao stranu pasivu, i čuva vrijednosne papire Vlade Bosne i Hercegovine vezane za članstvo. Istovremeno djelujući i kao fiskalni agent u ime Vlade u njenim odnosima sa MMF-om, Banka evidentira sredstva i obaveze Vlade vezane za članstvo na povjerilačkim računima odvojenim od bilansa stanja.

Konsolidacijom svih računa vezanim za članstvo Bosne i Hercegovine u MMF-u izračunava se obaveza kao neto članska pozicija od 83.651.955 KM.

Banka, također, vodi određene račune stranih valuta u smislu sporazuma između Vlade Bosne i Hercegovine i stranih vlada i finansijskih organizacija, kao i devizne račune državnih institucija i agencija za koje Banka djeluje kao agent. Kako ovi računi nisu niti aktiva niti pasiva CBBiH, oni nisu uključeni u gorenavedeni bilans stanja. Ukupni iznos sredstava koja se drže na ovim računima je bio 318.139.494 KM.

Dalji upiti koji se tiču Mjesečnog bilansa stanja mogu se uputiti Odjeljenju za računovodstvo i finansije u Sarajevu na tel. (33) 27 81 19, fax. (33) 27 82 94. Predstavnici medija mogu se obratiti Službi za odnose s javnošću na tel. (33) 27 81 23, fax. (33) 27 82 96.

Centralna banka Bosne i Hercegovine je neovisna monetarna institucija BiH i nema nikakvih organizacijskih veza sa bilo kojom poslovnom bankom.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Mjesečni bilans stanja (privremeni) od 30. aprila/travnja 2006. godine
(iznosi u KM ekvivalentima)

AKTIVA		Ukupan iznos	EUR	Ostale valute
1	Devizna aktiva	4.476.628.556	4.471.526.105	5.102.451
1.1	Gotovina	53.788.365	53.747.050	41.315
1.2	Kratkoročni depoziti	4.420.672.670	4.417.779.055	2.893.615
1.3	SDR u MMF-u	2.167.521	0	2.167.521
2	Ostala aktiva	89.784.302		
UKUPNA AKTIVA (1 + 2)		4.566.412.858		

PASIVA		Ukupan iznos
3	Monetarna pasiva	4.296.778.309
3.1	Valuta u opticaju	1.901.691.625
3.2	Kreditni bilans rezidentnih banaka	2.155.383.300
3.3	Kreditni bilans ostalih rezidenata	239.703.384
4	Obaveze prema nerezidentima	1.022.447
5	Ostala pasiva	5.593.495
6	Kapital i rezerve	263.018.607
UKUPNA PASIVA (3+4+5+6)		4.566.412.858

Neto devizna aktiva minus monetarna pasiva (1 - 3 - 4)	178.827.800
--	-------------

mr.sc. Ankica Kolobarić
Glavni interni revizor

Kemal Kozarić
Guverner

Sarajevo (datum) 18.05.2006.